

A SZŐLŐBEN

(Ezelőtt: „Egy év a szőlőben“)

Havi folyóirat szőlősgazdák számára.

Megjelenik: minden hó 28-án.
Előfizetési díj Egész évre 2 frt.

Szerkesztő és kiadótulajdonos:
OSOMOR KÁLMÁN.

Bortőzsde.

Az „Országos bortermelők és kereskedők“ szövetkezete ez évi november hó 28-án Bpsten a szövetségi iroda helyiségében borvásárt rendez.

A nevezett szövetkezett a borvásárok megtartását Bpsten állandósítani akarja, az ő saját tagjai részére. Így kívánja a borkereskedelmet emelni.

Mindenesetre ez dicsérendő eljárás, ha az eladó és vevő egymással kevés fáradsággal érintkezhetik.

Tagadhatatlanul nagy előnyököt ígér a borvásár, különösen a fajborok találhatnak ily helyeken előbb és jobb vevőkre.

Az első kísérleti borvásár mint mondánk e hó 28-án lesz megtartva, ahol azon első alkalommal a nem tagok is kiállíthatják boraikat.

A borkiállítás illetőleg a borvásáron csak mintákkal lehet megjelenni. Miután pedig a borokat a vevők meg is fogják nézni, lehetőleg nagyobb vagy legalább három üvegbe kell a borokat felküldeni, azért, hogy a vevő megizelhesse; esetleg többen is megizelhessék; s a vétel esetén a mintát az eladó és vevő pecsétjével lezárhassák.

Nagyon ajánlatos tehát, hogy bortermelőink ezt a kínálkozó alkalmat ne szalasszák el, és nagyon kívánatos, hogy azon különösen a jelesebb borvidékek erősen képviselve legyenek.

De tanácsos még azoknak is megjelenni ezen borvásáron, akik nem veznek fel bor mintát. Az a költség amennyibe ez kerül: az ott szerzett tapasztalatok által bőven kárpótolva tesz.

Aki bővebb felvilágosítást akar, forduljon az országos bortermelők és kereskedők szövetkezetének titkárához Bpest VII. Bajza utca 26. sz alá, ott minden irányban bővebb felvilágosítást nyer.

Az idei szőlőtermés.

A szőlőszüret az idén a gazdákat mennyiség tekintetében nem elégitette ki. Lehetnek egyes kivételek, de a nagy általánosságban egy magyar holdra nem igen lehet többet számítani 8—10 hektoliternél. Ezzel szemben azonban a minőség elég jó. Legtöbb helyen 18 százaléknál több cukorfokot mért a must, sőt vannak egyes helyek, ahol a 23. 24°/_o fok sem ritka. Persze Klosztenienburgi mustmérővel mérve.

Miután pedig a régi tapasztalat az, hogy 18°/_o foknál jó bort szürrünk, így az idén a bortermés minőség tekintetében, nem hagy kívánni valót.

De most már nézzük meg, mennyiben van a gazdának az idén egy hektoliter borra?

Persze az ojtvány szőlőről beszélünk. Egy hold ojtvány-szőllő munkálatatása belekerül, beelszámítva mindent, karózást, trágyázást évenként 160 koronába.

Vegyünk egy jól beoltott magyar hold szőlőt a folyó értékében 2800—3000 koronáért. — Gyöngyös-Visonta vidékén ez az az ára; ennek évi 6°/_o 150-180 korona. Ehhez adjuk a munkálatási költségek 160 koronát, tehát egy hold évi termése pénzértékben polgári haszon nélkül 340 korona. Ha most már 8 hektolitert veszünk: akkor egy hektoliter bor a gazdának kerül 40 koronát meghaladó összegbe.

Most ha vevő jön: mennyiért kell ezt a bort adni, hogy a gazdának csak szerény polgári haszna maradjon?

Ennek a számításnak kell az alapnak lenni az idei bor értékesítésénél.

Lehetnek egyeseknek kedvezőbb viszonyai; de a nagy általánosságban ennek kell irányadónak lenni. Aki ezt a kalkulust figyelembe nem veszi, helytelenül jár el.

De sajnos hányan vannak ebben a helyzetben, hogy ez így helyes számításal megállapított árral álljanak a vevő elő. A legtöbb szőlősgazdát, a szükség kényszeríti az eladásra. Így ezután a szánandó helyzet következett be, ahol a szőlész a megélhetésnél a tőket támadja meg.

Innen van aztán az a sok gond, az a sok aggodalom, mely a gazda fürtjét megöszíti.

Most azután szüret után egész nyugottan elelmélkedhetünk azon, hogy minek tulajdonítható ez az idei közepesen aluli termés? Megkérdezhetjük önmagunktól: nem-e járultunk mi is hozzá ehhez a vékony terméshez? S megkérdezhetjük: nem-e lehetett volna azt kikerülni?

Mert az tiszta sor, hogy egy magyar hold szőlőnek a rendes viszonyok között 20—22 hektoliter bort lehet teremni; s így épen a másik fele része maradt el a termésnek az, ami a polgári hasznot adta volna.

Igenis ami mulasztásunk volt egyik okozója az idei gyenge termésnek. Egyik károsodás az volt, hogy legtöbb gazda a szőlőjét nem fedte be, s így a téli fagy tette elsősorban tönkre az idei termést.

De hát, hogy lehet az, hogy az idén, illetve a múlt télen a takaratlan tőkék elfagytak, holott hasonló hideg időjárás mellett más évben a szőlőrügyekben nem volt semmi kár?

Ennek okát abban kell keresni, hogy a rügyek nem voltak beérve; s így a rügyek kevesebb ellenálló képességgel bírtak.

Hát okkal-móddal a rügyek beérését is előlehet segíteni azzal, ha a szőlőt feles apró zöldhajtásaitól megtisztogatjuk. A kevesebb mellékajtásokkal rendelkező tőkének vesszőjei és így rügyei is előbb beérnek.

Ezt a tisztogatást zöld gyomlálásnak nevezik. Kisebb gazdaságban, ahol olcsó a napivám: keresztülvihető, de nagy szőlőszetben lehetetlenséggel hatásos.

Egy általános nagy hibája a szőlőknek az, hogy betakarásaival elkésnek. Az a százados hibás felfogás foglal helyet, hogy addig nem szabad a szőlőt befedni, míg a szőlő lombjai le nem hullnak.

Egyesek azt a tévtant hirdetik, hogy a szőlőtökre káros hatással van a takarás addig: míg a lombozata le nem hull. Azt is állítják, hogy azért kell várni, hogy a lombozat lehulljon, hogy az a fedés által a földalá kerüljön s ott a talajt javítsa.

Nincsenek tekintettel arra, hogy egyes lapos helyeken a lombozat a dér által előbb fagyasztatik meg és hull le, mint a hegyoldalokon; ahol a széláramlat a dér képződést hátráltatja, később hull le a levélzet.

Igy aztán a két rendbeli helytelen okoskodás szüli azt, hogy sokszor a szőlők fedetlenek maradnak. Jön az éjszakai hideg és a föld elfagy; azután fedni nem lehet.

Ez a körülmény szülte legnagyobb részben az idei gyenge termést. Mert ha a múlt évben a november hó 18-án volt fagykor a szőlők takarva lettek volna; az idén holdanként legalább 8-10 hektóliter borral több termett volna.

Intó példálul szolgáljon tehát a gazdáknak ez idei gyenge termés.

S határozza el magát, hogy a szőlők fedésével nem fog addig várni, míg a szőlőlombozata lemul. De szüret után, alkalmas időben szőlőjét betakartatja.

A betakarásnak egészen másnak kell lenni, mint a múltban volt. A múltban a szőlő sorait két felől a tőkre hányták és kész volt a fedés.

Akkor az egészen jó volt úgy, mert a múltban az európai szőlőtőkét sűrűbben ültették. A metszést alant eszközölték; s így a két oldalról felhányt földdel eléggé védve volt a tél fagya ellen.

Manapság azonban az ojtással kezelt szőlőtőkét és sorokat ritkábban ültetjük, s így a tőkét magasabbra metszük. A régi fedéssel tehát nem igen lehet a földet olyan magasán felvetni, hogy a termőrügyeket a föld takarja; s így a téli fagyok a termő rügyekben rengeteg sok kárt tesznek.

Egész másként kell most takarni; alkalmazkodni kell az újabb körülményekhez és elkell rendelni, hogy minden tőke körül felosirkéztessék úgy, mint a kukoriczát szokták feltölteni.

Persze ez ellen azon ellenvetés áll, hogy a föld nem lesz úgy kellőkép felforgatva. Azon is lehet segíteni, és pedig úgy, hogy tavaszon az ojtás előtt a szőlőt végig egyenletesen befedjük, úgy hagyjuk néhány napig: azután nyitjuk ki.

Ha valaki arra a gondolatra jönne, hogy ezt a fedést ősszel azután eszközöltetik, amikor már fel van csirkézve; annak elmodjuk, hogy helytelenül járna el; mert a mély fedéssel a szőlő gyökerei a föl felszínéhez jutnának, és egy nagy hó nélküli hideg téiben a gyökereket a hideg erősen megcsigázná.

Tehát fedjük a szőlőtökét azonnal mihelyt lehet és pedig csirkézve. Még egy másik káros körülményt el kell mondanunk, amire szintén az idén csekély termés tanított meg.

A metszés idejének helytelen meghatározási is káros befolyással van a szőlőfürt hozamára.

Sokan akkor metszettek, mikor éjjel hidegek következtek, s így a metszett szőlőveszélből kifolyó nedv éjjel a vesszőrügyére folyt és megfagyott. Ahol a nedvesség éjjel jégcsapocskává képződött: ott a termő rügy elromlott. Ebből részint az a tanulság, hogy a metszéssel nem kell oly lóhalálban sietni, s így ha az itt elmondottakat megfigyeljük, látni fogjuk, hogy az ideai silány eredményhez a gazda maga is hozzájárult. És a jövőre levonhatjuk belőle a tanulságot.

A borellenőrző bizottságokról.

A hamis borok forgalomba való hozatalát tiltó törvény értelmében a borvizsgáló-bizottságok lettek felállítva.

Nagy reményt fűztek ezen bizottságok működéséhez. Évek multán most már megkérdezhetjük, hogy a bizottságokba vetett remények teljesültek-e?

Tény az, hogy számtalan borhamisító jött a horogra, de ezek közül legkevesebbet a bizottságok fedeztek fel.

A bizottság inkább mumusnak volt alkalmas, de ez is csak eleinte, míg később a bizottsági tagokat működésük teljesítésére csak kötéllel lehetett megfogdosni.

A bizottsági tagok működésükkel csak ellenszenvet szereztek, mely később oly odiozussá vált, hogy a hatóság a vizsgálatokhoz bizalmi férfiakat alig kapott.

Eleinte a borok jó hírvének megvédése, helyesebben visszaserzése által inditattva a bizottságok valahogy csak működtek; de mivel ezután részint a bírálathoz eredménye, részint az odium mely őket illette, és pedig leginkább azon körülmény, hogy a gyanusnak jelzett borok a legtöbb esetben természetes boroknak jeleztek, és végre azért is, mivel ezen odiummal járó funkció semmi javadalmat nem nyújtott: a bizottsági tagok legtöbbje e ténykedéstől vissza vonult. Visszavonult annyira, hogy manapság kevés vidéken funkcionál a bizottság. Tehát a bennük helyezett bizalom rövid ideig való szalmatűz volt, mely kialudt; és a manipulációnak ott nem folyik, ahol nem fizeti ki magát.

Persze, hogy most már van bőven homoki és hegyi bor is, és hogy az árak is különösen jobb termés idejében alacsonyabb: a mikor gyár-

tás kezd alább szállni. Az olasz bor sem csinál nagy konkurencziát; de egyes vidékek azért még most is e tekintetben átok alatt vannak. Különösen olyan vidékek, ahol speciális faj és értékesebb borokat termelnek.

Hegyalján még most is nagy a visszaélés. Az odavaló termelők azt állítják, hogy idegenből, Olaszországból szállítják oda a borokat, ahol azután bepincézéik, összekeverik, gönczi hordókba szűrik, mint a hegyalja terméket szállítják az ország és világ különböző részeibe. Sokszor megtörténik, hogy az innét kereskedelemben bocsajtott bor nem hegyalján, de Olaszhon kék ege alatt lett a szőlőből musttá.

Az ilyen csalásnak nevezhető hamisítást azután nehéz felfedezni; manipulációjait nehéz ellenőrizni. De ki is őrízze ellen? a hatóság? a bizottság? . . .

Felette nehéz dolog az, mert a hatóság csak a hozzá beérkezett panasz és jelentések után léphet akcióba. — A bizottság pedig az odomtól tartózkodik.

Az állami érdekek megsértésénél a feljelentő a kiszabott büntetés bizonyos hányadát jutalmul kapja. Még a belyeg csonkítást felfedezője is kap bizonyos díjat jutalmul. Persze, mert itt direkte az állami érdek van megtámadva.

A borhamisítás beigazolási esetén a birsági pénztől azonban a feljelentő egyén semmit sem kap, jutalomban nem részesül.

Nem akarom én azt mondani, hogy oly önző világot élünk, hogy a bizottsági tagokat vagy a feljelentőket az anyagi érdek vezetné. De hát a Krisztus koporsóját sem őrzik ingyen.

Ha a borhamisító megállapított büntetésből a feljelentő vagy bizottsági tag bizonyos hányadát kapna: az ellenőrzés nagyobb volna. És sokkal készségesebb művelet történnék a hamisítások felfedezése körül, mint eddig történtek.

Mert hát a hamisítást nem egyedül maga a gazda végzi. De keltenek oda munkás kezek. És ezek a munkás kezek volnának sok esetben alkalmas médiumok a hamisítás felderítésére.

Szivleljék ezt meg az intéző körök és módosítsák a törvényt úgy és akként, hogy a borhamisítók által fizetni kötelezett büntetés pénznek egy bizonyos hányada jutalmul azt illesse, aki a hamisítást bejelenti vagy felfedezi.

A szőlők fedéséről.

Sokféle észjárásu embere van az Istennek, a sok között azután nagy számmal vannak azok, kik egy hosszú élettapasztalat szülte megtisztult hasznos tanácsokkal látják el a tudnivágyó közöniséget; vannak azután olyanok is, akik szintén előállnak tanácsaikkal, de óvjon az Ég az ő tanácsuktól.

Sokféle mulatságos tanácsokat lehet hallani a szőlőszet terén a sok közül legujabban valaki azt a tanácsot adja, hogy a szőlőket tétre fedni nem tanácsos.

Elmondja, hogy ez a szegény szőlő ősztől tavaszig a föld alatt szenved, — hogy a földtakaró alatt nem érintkezik a levegővel, hogy így az érés stádiumában meg van akazályozva.

Azt tanácsolja tehát, hogy tétre ne fedjük szőlőinket; a szőlővesszőket a karóktól oldjuk fel, hogy így a szél ide-oda fujván a fagy ellen megvédessék.

Mikor ezt a tanácsot hallottuk és nyomtatva elolvastuk gondolkodóba estünk, hogy hát miféle előnyt is nyújt a fedetlen tőke? — S kérdeztük magunktól oly tanács-e ez, a melyet követni helyes dolog?

A legjobb akarattal bíraltuk ezen kérdést s arra a meggyőződésre jutottunk, hogy hát az a tanács helytelen nem követendő. S egészen kötelességszerűnek találtuk, hogy ezen tanács ferdeségéről olvasóinkat felvilágosítsuk; esetleg alkalmat adjunk annak is azoknak, akik ezt a tanácsot magokévá teszik, hogy állításuk védelmére kelhessenek, és ha csakugyan betudják igazolni állításuk helyességét: minket is meggyőzvé, az ügyet előre vezessék.

A szőlő befedésének hátrányául azt említik fel, hogy a szőlő fájai és rügyei a föld alatt nem érnek be, — s így a termés hozamot kisebbitik.

Ezen állításokkal tehát azt akarják igazolni, hogy a szőlő, termő rügyei télen át érnek be és termékenyülnek meg. Nohát ez kereken tagadom. — Éppen a múlt év szolgáljon ennek ellenében tanubizonyiságul.

A múlt évben a szőlők fájai és a rügyek nem értek be. Ezt minden gazda tudja már azon körülményből kifolyólag is, mivel a szőlők is legtöbb helyen nem voltak teljesen beérve; némely később érő fajok éretlenek voltak. S a nagy általánosságban is alacsony fokú mustunk volt. Ez a vessző beéretlenségét bizonyítja.

De a múlt télen sokan nem bírták befedni szőlőjüket, s kérdem: e tél folyamán ezek a fedetlen szőlők fájait a téli levegő beérlelte-e? Be de úgy, hogy nem volt köszönet benne. A legtöbb ily fedetlen szőlő fájai és termőrügyei elfagytak. Innét van az évi szüretnek sok helyen oly silány eredménye.

Tehát a legközelebbi múlt tél beigazolta, hogy a szőlő rügye fája télen át nem érik be, sőt el is fagy.

Sok évi tanulság bizonyít állításunk mellett, s így csodálkoznunk kell, hogy lehet szakember, és van szaklap, amely az ilyen tanácsot adni bátor, és a lapban a közzétételre érdemesíti.

A szőlő rügyek beérésének ideje mint ezt sokszor hangoztattuk, és azt az öntudatos szőlészek jól tudják: az augusztus és szeptember hava.

Ha ekkor nem érik be a szőlő fája és nem termékenyül meg a rügy: akkor mikor a levelek lehulnak, amikor a tőke nedvke-

ringése elcsendesül, mikor a növény a levegő alkotórészek felvételére nem képes, mikor a szunnyadás korszakát éli: sem nem termékenyül, sem nem érik be többé, ha eddig beérve nem volt.

Egy példát hozok fel annak igazolására, hogy rendes időjárás mellett és körülmények között a szőlővessző rügye ősszel megtermékenyül.

Ha a szőlővesszőt ősszel levágjuk, és télen át jól kezeljük, s tavasszal vele ékre a szőlőt benemesítjük: legtöbb esetben az ezekkel nemesített tőkén mint ojtványon még az ojtós első évében is tör elé termés.

Kérdem: hát ez a rügy, a melynek vesszője ősszel levágotott a töről: hol és mikor avagy télen át termékenyült-e meg? Oh nem, mert a szőlő levágásakor a gyümölcs már a rügy méhében volt.

Tehát a tőkéknek téli betakarásával kárt nemcsak nem teszünk sőt minden gondos gazda arra törekszik, hogy szőlője minél előbb be legyen földdel takarva.

Erre tanít bennünket, nem évtizedes de évszázados szőlőszetünk. Sőt, most az új kultúra arra is tanít, hogy ne hantolva, de föltöltve takarjuk és védjük meg szőlőinket a tél fagya ellen.

Apróságok.

A szőlők rohadása. Sok baja van a szőlősgazdának a szőlők rohadásával. Némely években némely szőlőfajok szüretre a szedés idejére megrohadnak.

Ez nagy elensége a szőlősgazdáknak, sok esetben a szőlő szép eredméllyel kecsegtet, már-már szüret előtt vagyunk, amikor beáll az esőzés, és a szőlősgazdát legszebb reményeitől megfosztja azzal, hogy a szőlő bója kirepedezik és beáll a rohadás.

A szőlő rohadás, kivéve a rizling nemes rohadását szerfelet káros.

Először is a szőlő bogyo kirepedezik, a szőlő leve kifut, s így mennyiségileg kevesbiti a gazda a termését; azutána képződött nagy penészedés első sorban a bor erjedését hátráltatja és eltekiatve azon kellemetlen szagtól, melyet a bornak, különösen annál a gazdánál, aki a borát rendes időben nem huzza le különösen, még a borseprőt is tetemesen szaporitja. Nagy szerencse volna tehát, ha a gazda a szőlő rohadása ellen alaposan tudna védekezni.

De hát ez ellen rendszeres védelem nem létezik; csakis óvintézkedésekkel lehet némileg a rohadás okozta károkat enyhíteni.

Tudvalevőleg a rohadás rendszeresen az éret bogyón jelentkezik. Van ugyan zöldrohadás is, de az leginkább a napszúrásból ered.

Osszuk tehát a rohadást két részre. Egyik részt nevezzük sölő-rohadásnak, a másik részt penészes rohadásnak.

Az első a zöldrothadás mint minden leginkább a napszurástól ered. Különösen akkor áll be ez, ha a gazda a szőlő lombját a kánikulai hőségben egyszerre nagy mennyiségben szedi le a tőkéről, s így az a szőlőfürt, mely előbb a nap heve ellen a levélzet által védve van, szokatlanul a nap nagy forróságára kijut, és a bogyók nem lévén még egészen kifejlődve az éréshez, ahelyet hogy a nap heve érlelné, megpörköli.

Azért tehát a szőlőtőte feles lombozatától a feles hónalj hajtásoktól már akkor kell megtisztítani, mikor még a bogyók kicsinyek; ha már erősebb fejlődési stádiumban vannak; akkor a rendszeres levélzet rajta érintetlenül meghagyandó, mert a szőlőbogyóknak ezen levelek állandó védelme mellett kell megnőni. Tehát különösen a leveleket kánikulában egyszerre eltávolítani nem tanácsos.

A zöld rothadás ellen ez a védelem.

Az érettségi rothadást az esőzés úgy idézi elő, hogy a talaj nedvessége az esőtől dusabb lévén, a gyökerei nagyobb mérvű vizet vesznek fel, mely nedv többlet a bogyóba is eljutván: a szőlőbogyót megtelíti. S ha túl sok a nedvesség, szaporulatánál fogva a bogyót nagyobbítja addig, míg végtére a bogyó héja a fejlődésnek ellenállani nem bírván, kireped s a szőlő bogyó repedéseirez férkőzik a penész gomba, mely roppant gyorsan terjedvén: csakhamar az egész fürtöt elborítja, a bogyó héját fölrepszti, s képződik tovább e penészedés a rothadás.

Ennek direkt védelmét eddig nem ismerjük. Indirekt azonban lehet ellene védekezni.

Első és fő dolog, hogy olyan fajokat ültessünk, melyek a rothadásnak némileg ellent állnak. Ellenállnak pedig azok, amelyeknek vastagabb héjú bogyói vannak. Ezek nagyobb ellenálló képességgel bírnak.

Másodszor víztartó agyagos talajt is kerülni kell a szőlőültetésnél, mert az ilyen telepített szőlő sokszor túlnedvességgel rendelkezik, mely a rothadás előmozdítja.

Az őszi döntésről. A magas fás és zöldajtványok elrakásának rendes ideje ősszel volna, de hát ennek kivitelét sok vidéken az őszi napszámok magassága hátráltatja.

Különösen ott kivihetetlen az őszi döntés, ahol a talaj kötött, mert az ilyen helyen a döntés szaporátlan.

Erősen kötött talajban ősszel száraz időben egy ember nem képes egy nap alatt 25—30 ajtványt eltenni. S mivel vannak vidékek, ahol a napszám ősszel 3—3.60 fillér, egy drb. ajtvány eltétele 12—14 fillérbe kerül.

Ezt a nagy kiadást a szőlő jövedelme nem bírja meg. Mert így egy magyar hold szőlőnek döntés után való beállítása rengeteg pénzbe, cirka 600 koronába kerülne.

Ezt nem lehet megbírni és nem is gazdaságos, mert ha azt veszük, hogy a kész zöldajtványt díja 8—10 fillér, akkor nem érdemes döntéssel foglalkozni.

A kövidinka

Déli vidéken a kövidinkát nagyban termelik. Elterjedése annak köszönhető, hogy szerfelett bőven terem. Bora kellemes savanykás és gyöngyörű zöldes színű

Azt a panaszt lehet azonban némely vidékről a kövidinkáról hallani, hogy kellő képen nem érik be; s így mustja kevés cukrot tartalmaz.

Ez a rossz tulajdonsága azonban csak olyan helyeken jelentkezik, ahol a fekvés és a talaj nem alkalmas.

A kövidinka későn érő szőlőfaj, tehát délnek fekvő emelkedett helyen van alkalmas helye. Mert más helyen bora nem igen érik be.

De tekintve minden időben adó nagytermését a telepítésre valóban érdemes. Még azután sok előnye van a kövidinkának.

Először is sohasem rug. Termését a tőke fejből is kihozza. Ősszel a legdusabb esős időben sem rohad. És ha a tavaszi fagy éri is, az újabban elétörött hajtások termést hoznak.

A kövidinka még azt a szolgálatot is megteszi, hogy mikor már a chasselés és egyéb csemege fajok is elfogynak: a kövidinkát csemegezőlőül is lehet szállítani.

Azért tehet azok, akik bő termést, könnyű szép zöld bort akarnak, a kövidinkát egész bátran termelhetik.

Kérdések és feleletek.

KÉRDÉS. Való-e az, hogy a ripária portális alanyvesszőt sokkal helyesebb tavaszon levágni a tőről mint ősszel, s igaz-e az, hogy az alany vessző télen által kin hagyva jobban beérik?

F. G.

FELELET. A mely szőlővessző őszi a levélhullásig be nem érett, az már a télen át nem fog beérni, de elfagy.

Aki teheti s nem tart attól, hogy télen át az alanyvesszőjét a telepéről el lopják, egész helyesen cselekszik ha azt kint hagyja. Két dolgot ér el vele. Először azt, hogy az éretlen vessző télen át elfagy, s így a tavasszal nem bibelődik éretlen vesszővel, a másik az, hogy télen át nem kell elvermelve tartani, s így az ezzel járó kiadásoktól meg lesz óva.

KÉRDÉS. A Richter-féle eljárással eloskolázott mohás ojtványokat lehet-e télen át az oskolában hagyni, vagy ki kell szedni és homokba elvermelni tanácsosabb?

Sz. J.

ELELET. Ha a Richter-téle oskolázás sorai oly távol vannak egymástól, hogy az ojtvány jól befedhető, akkor felesleges volna azt kiszedni és homokba elvermelní. De ha a sorok nincsenek legalább 1.20 c méterre egymástól, s így az ojtványokat betakarní lehetetlen : akkor bizony ki kell azt szedni és el kell vermelní, mert az ojtvány ha takaratlanul van : a tél hidege megfagyasztja. Ez annál inkább bekövetkezhet, mivel az ilyen mohás ojtvány május hóban lett kirakva, később hajtott ki a nemes rész, és bizony bizony a fejezetnek beérése, sokszor kívánní valót hagyott maga után.

KÉRDÉS. A leszedett alanyvesszőket, hogy kell télre elrakní? Csomókban-e vagy elterítve.

P S

FELELET. Ha az alany vessző kisebb p o, 200-as csomókban van, akkor úgy csomózva is lehet eltenni különösen a pinczékben úgy, hogy a pincze fenekére homokot öntünk 4—5 ujnyi vastagon, és a kis csomó vesszőket bele állítjuk, s azután jól gyakran megöntözzük.

A vessző így is eláll. De jobb eltartás az, ha a vesszőt szétterítjük, és mintha árkot ásnak úgy rakjuk le szabad ég alatt a szabad földben kin. De nem kell nagyon ritkán, csak oly távol kell egymástól rakní, hogy a föld a vessző közeit kitöltse ; nehogy ott üregek maradjanak, mert ott a télen át penész kifejlődik, mely később a vessző életére kártékony befolyással lesz.

Sokkal biztosabb elrakás az utóbbi a szabadban való, de hát aki ezt nem teheti pinczében is gondozhatja.

Kün a szőlőben.

Mikorra a sorok kézhez jutnak a jó gazda szőlőjeit már betakarta : Az alany faj vesszők és zöldojtványok leszedése veszi kezdetét.

Itt figyelmeztetni kívánjuk a gazda közönséget, hogy az alanyvesszők közül az ad legnagyobb eredményt akár az ojtásnál, akár az ültetésnél, amelyik legalól vágatik.

Ezek legtömörebbek legérettebbek, s legsűrűbb perczűek ; azért tehát az első vágásokat külön kell válogátni. Külön kell kezelni, mert legértékesebb.

A többi első osztályu vesszővel szintén gyorsan kell elbánní, hogy ki ne szikkadjon, s a megtisztogatás után azonnal homokba helyezendő.

Leghelyesebb szálanként rakní a homokba, min ahogy a zöldséget szokták. A berakásnál jól meg kell öntözni. És tul ma-

gas rakásokat nem tanácsos rakni, mivel a tél folyama alatt ha öntözzük: a nedvesség az alsó részükhöz nem jut le; s így könnyen megeshetik, hogy ki is szikkad

A másodosztályu vesszőket melyeket esetleg gyökerezés végett oskolába szándékoznak rakni, legtanácsosabb ősszel eloskolázní; a siker az őszi oskolázásban többet is ér.

A zöldojtványokat melyeket az eltolvajlás félelme miatt lekell szedni, szintén nedves homokba kell elrakni.

A lás ojtványokat nem tanácsos ősszel kiszedni, leghelyesebb ha az télen át az oskolában marad. Csakhogy vigyázni kell, hogy földdel jól befedessék; nehogy az oskola ormában vékonyan takart ojtvány télen át esetleg száraz hidegben megfagyjon.

A szőlőben levő hiányokat leghelyesebb ősszel erős gyökeres alanyvesszőkkel befoltozni.

Amely szőlőt ősszel megmetszenek, azt nem szabad úgy betakarni, hogy a csapok végei is a földben legyenek. A tőke feltétlenül megkívánja, hogy egyik vagy másik venyigéjénél a levegővel érintkezzék.

Azért tehát az ősszel metszett szőlőket úgy kell letakarni, hogy a vesszőknek legalább a végei a levegővel érintkezzenek.

A sarkgödröket most ősszel kell kitisztítani; mert később az esetleges fagy, avagy sár miatt nem lehet; s a tavaszi erős időjárásban a földet nincs minek felfognia; amennyiben a gödrök telve vannak.

Következik a talaj fordítás. Iparkodni kell, hogy a talaj, míg a nagyobb hidegek beállta előtt meglegyen fordítva, már azért is, mivel a fagyos föld fordítás sok nehézséggel jár; esetleg nagy darabokban eszközöztetik a fordítás. Ezt a fordított talajt szerfelett jó munkába hozza ha a tél fagya kifagyasztja.

Ültetni ősszel csak gyökeres vesszőket tanácsos, de csak úgy ezeket is, ha a talaj az előző évben már meglett fordítva.

Némelyek az alany telepek nem fődik be. Ez rossz takarékossági elv; a fedetlen szőlő egész évben füves és rossz munkás lesz. Azért tehát a telepeket is bekell fedni; nem azért hogy a fagy ellen védekezzünk, mert a ripári portális, a rupezstris és egyéb alanyvesszők télen át nem fagnak el; — de azért kell befedni, hogy jövő évre jobb munka legyen benne.

Az értékes csemege szőlővesszőket, mindazokat, melyeket értékesíteni szándékozunk, értem az európai szőlővesszőket: ősszel lekell szedni; mert esetleg a tél hidege meglagyasztja.

Az első éves ültetést egész bátran lehet ősszel gyökeres ojtványnyal foltozni, később csak gyökeres alany vesszővel kell eszközölni; s azokat a reá következő második évben vagy zölden, vagy ékojtásra kell beoajtani.

A trágyázást szintén most kell a fagyok előtt eszközölni.

Fedés előtt az eldölt karókat a szőlőtőkékhez kell verni; különösen a fiatal ültetéseket nem szabad karó nélkül befedni; mert az védi megnyitás alkalmáva a fiatal tőkét a kapa ütésétől.

Eladó szőlővessző.

Eladó ojtványok.

Gyökeres fajajtások (Ripária-portalis alanyon)

Piros chasseles ezre	260 K.		Kadarka	›	210 K.
Fehér chasseles ›	260 K.		Mézes-fehér ezre		210 K.
Muskát ottenel ›	260 K.		Csuda szőlő saára		40 K.

Sima zöld ojtványok:

Kadarka ezre	100 K.	Olasz-rizling ezre	100 K.
Mézes-fehér ezre	100 K.	Kövidinka ›	100 K.
=====		Csuda szőlő száza 20 K.	=====

Európai csomege fajok.

Sima. Gyökeres.

Muskat Alexander. Ennek a tulajdonsága az, hogy a husa kemény. Elégé illatos, zöldes sárga színű. Igen jó faj, szállításra igen alkalmas. Érik szeptember hó végén 10 drb. ára	— — — — —	—40.	— 80
Muskát Biffer. Nem kemény husu. Finom zamatu. Igen bő termő. Nagy bogyókkal s apróbb fürtel, szeptember hó közepén érik. 10 drb. ára	— — — — —	—60	1.20
Muskát Boowod. Hasonlit a mutat alexanderhez. Felette nagy termést ap Husos, tehát szállításra alkalmas. Kiváló finom izü. Érik szeptember hó végén 10 drb. ára	— — — — —	—60	1,20
Muskát Bl. queen Viktória. Igen korán, már augusztus hó végén érik. Rendkívül nagy fürtü. Ha megérik a bogyók rozsdás sárgásak lesznek. Szállításra igen alkalmas — 10 drb. ára	— — — — —	—60	1.20
Muskát cizonelle. Igen zmatos. Sárga nagy bogyóju. — Érik szeptember hó elején, szállitható 10 drb. ára.	— — — — —	—60	1.20
Muskát Croquant. Egyike a legédesebb szőlőknek, szine zöldes sárga. Érik szeptember hó elején Szállitható. 10 drb. ára	— — — — —	—40	—80
Muskát Damaskusi. Ennek a tulajdonsága az, hogy az ojtványon rendkívül buján él, diszlik és tartós. Fürtje nagy, bogyója igen nagy, zöldes fehér. Kiválóan kellemes későn érik. Szállitható — 10 drb. ára	— — — — —	—60	1.20

Muskát de Nautes. A passatutihoz hasonlít, Igen korán érik. Szállítható, ropogós sárga szemű. 10 drb ára — — — — — — — — — —	— .90	1.20
Muskát Herczegoviua Korán érő nagyfürtű, közép nagybogyóju, zamatos, szállítható. 10 drb ára	— .50	1.—
Muskát Genuai. Fürtjei igen nagy, sárga bogyóju. Igen finom muskatály izü. A virágzásban néha rug, más későn érő fajjal kell keverve ültetni azért, mivel ez is későn érik. Szállítható. 10 drb ára	— .40	— .80
Muskát dr Hógg Róbert. Kiválóan hű termő, majdnem megszakadásig terem. Nagy fürtű, fehér zöldes bogyóju. Finom muskatály izü, vastag héju, későn érő, Szállítható. 10 drb ára — — — — —	— .60	1.20
Muskát Frontignan ronge. Bogyója nagy piros, gömbölyüs: Későn érik. Szállítható. 10 drb ára. —	— .60	1.20
Muskát Frontignan blancz. Fehérbogyóju mint az előbbi szeptember hó végén érik. Szállítható — 10 drb. ára — — — — — — — — — —	— .60	1.20
Muskát Ottonel. Kiválóan érdekes. Korán érő muskolat szőlő. Közepes fürtöket de sokat terem. Fő az, hogy nem rohad. Szállítható. — 10 drb ára	— .20	— .40
Muskát passantuti. Nagy fehér bogyóju kellemes muskolat izü, korán érő. Szállítható. 10 drb ára	— .40	— .80
Muskát Royál. Fekete nagy bogyóju, ritkás fürtű. Korán érő szállítható — 10 drb. ára — —	— .60	1.20
Muskát Szt. Albán.. Az előbbihez hasonló, csak hogy nagyobb, közép érő muskatál izü. Szállítható 10 darab ára — — — — — — — — — —	— .60	1.20
Muskát Tokaj Jardens. Nagy, világos, piros bogyóju, igen bő termő; közép érő. Szállítható. 10 darab ára — — — — — — — — — —	— .60	1.20
Muskát Vanilia vagy Rozsdás muskolat. Ennek kiváló éa nemes jó tulajdonai vannak. Szállítható. 10 drd ára — — — — — — — — — —	— .40	— .80
Chasselles augevina. Korán érő nagy fürtű. Sárga nagy átlátszó bogyóju, bőtermő Szállítható 10 drb. ára — — — — — — — — — —	— .40	— .80
Chas de Angeres. Sárga zöldes bogyóju bőtermő, közép érő, kellemes izü. Szállítható. 10 drb ára	— .40	— .80
Chas Blanc. Ez a közönséges korán érő, bőven termő ismert faj. Szállítható. — 10 drb ára — —	— .20	— .40
Chas Fortuneble dor. Igen nagy fejü. Sárgás husos szemű. Korán érő. Szállítható. 10 drb ára —	— .40	— .80
Chas de Judea. Nagy fürtű. Zöldes sárga szemű bőtermő. Szeptember végével érik. Szállítható. 10 drb ára — — — — — — — — — —	— .60	— .80
Chas Imperial blanc. Fehér, nagy bogyóju, igen nagy fürtű. Korán érő. Szállítható. 10 drb ára —	— .80	1.40

Chas Jeruzsálem. Nagy fekete bogyóju, korán érő. Kiválóan finom. Szállitható. — 10 drb ára	— .40	— .80
Chas Németpiros. Gyönyörű piros bogyóju bőtermő. Szállitható 10 drb ára	— .60	1.20
Chas Mathias. Korán érő nagy fürtü, bogyójai fehérek, barna folttal. Szállitható 10 drb ára	— .60	1.20
Chas Napoleon. Ritka nagy fürtü, óriási nagy aransárga bogyóju. Kellemes izü asztali disz. Az a hibája van, hogy néha rug, azért későn érő fajok közé kell ültetni s akkor pompásan terem. Későn érő Valódi kincs. Szállitható. 10 drb ára	— .60	1.40
Chas Piros-Napoleon. Bogyója nagy és gyönyörű rózsapiros, a hamvaságánál fogva meglepő szőlő. Kissé savanykás. Hanem disznek felülmulhatatlan. Késő érik Szállitható. 10 drb ára	— .80	1.40
Chas Guen Viktória. Nagy fürtü sárga rozsdás nagy bogyóju. Szeptemberben érik. Szállitható. 10 drb ára	— .60	1.20
Chas Teneriffé. Sárga nagy fürtü, nagy bogyóju közép érő. Szállitható. 10 darab ára	— .40	— 80
Chas rouge. Gyönyörű világos piros színü, nagy termésü. Kiválóan alkalmas a szállításra. 10 drb ára	— .10	— .40
Chas rongga royal. Sötétpiros színü gyönyörű szőlő. Felette nagy termő. Augusztusban érik Szállitható. — 10 drb ára	— .20	— .40
Chas Szl. Fiakra. igen nagy fürtü, sárga leveszemü rendkívüli bőtermő Szállitható. 10 drb ára	— .70	1.40
Chas Tokaj angevina. Gyönyörű halványpiros felette dusan termő kellemes izü szőlő. Szállításra pompás. 10 drb ára	— .40	— .80
Chas Zsidóországi Cseresznye-piros bogyóju bőtermő. Kiváló finom esemege. Középérő szállitható 10 drb ára	— .80	1.60
Chas Almeria. Nagy fürtü, fehér bogyóju, bőtermő. Közép érő. Szállitható 10 drb ára	— .60	1.20
Albilló. Rendkívül szép teire eltenni való szőlő Fehér bogyójú, nagy fürtü. Szállitható 10 drb ára	1.40	2.80
Buzellott óriási. Óriási nagy fürtü és bogyóju. Szállitható. 10 drb ára	— 1.40	2.80
Gharmond rouge. Sötét piros színü; nagy fürtü nagy bogyóju. Kiválóan finom izü, felette bőtermő. Legjobb csemege szőlők egyike. Középérő szállitható 10 drb ára	— 1.70	2.40
Csodaszőlő. Az összes szőlők között a legnagyobb fürtü. Vannak 2 kiló súlyuak is. Sokszor oly nagy termést hoz, hogy meg kell ritkítani. Sohasem rug. Borszőlőnek felette kifizeti magát. De csemege szőlőnek is használható. Szállitható 10. drb ára	— 1.50	2.—

Bhornichon Blanc. Nagy fürtü, nagy husos, sárga bogyóju, elsőrangú csemege, egészen korán érő — Szállítható. 10 drb — — — — —	1.—	2.—
Chornicbon a grapes collosalles. Igen nagy nagy uborka alakú, sárga szemű husos, pompás ízű, elsőrangú csemege. Szállítható 10 drb ára — — — — —	1.20	2.40
Duchess of Buckleák. Zöldes-sárga, nagyszemű muskolat ízű, bőtermő. Kiváló faj. Szállítható. 10 drb ára	1.20	2.40
Ezredéves Magyarország. Ez a mai szőlészetben a lekirhadt legértékesebb szőlő. Mint kiválóan szép, finom csemege faj, Szállítható 10 drb ára — — — — —	1 —	2.—
Fürj tojás. Roppant nagy fürtü, nagy bogyóju, fehér szemű szőlő. Középérő. Igen értékes, csak hogy más hasonló időben erős fajjal keverve kell ültetni, különben magában néha rug. Szállítható 10 drb ára	— .40	— ,80
Kecskececs. Van kétféle, piros és fehér. Későn érő téli szőlő. Szállítható. — 10 drb ára — — — — —	— .40	— .80
Kossuth Lajos. Nagy fürtü, nagy sárga bogyóju. Felette korán érő. Szállítható. — 10 darab ára — — — — —	1.—	2.—
Malakoff Uzum. Igen nagy hosszúságú, ritkás fürtü Piros gyönyörű szőlő, télen át eltartható. Szállítható 10 drb ára — — — — —	1.—	2.—
Madleine angevina A legkorábban érő szőlők egyike. Fehér nagy bogyóju. Az a nagy baj, hogy sokszor rug, azért ezt is más hasonló időben érő fajok közé kell ültetni. Szállítható. — 10 drb ára	— .10	— 20.
Niája. Egy igen becses közép bogyóju szőlő Szállítandó. 10 drb ára — — — — —	1.—	2.—
Perl imperial. Felette nagy bogyóju fehér szemű, finom ízű. Szállítható — 10 drb ára — — — — —	— ,60	1.26
Prekocié do malinque. Felette korán érő fehér bogyóju, kellemes ízű csemege szőlő. Szállítható. — 10 drb ára — — — — —	— .40	— .60
Spanyol vörös, Gyönyörű piros bogyóju, nagy jürtü, nagy termésű, korán érő. Szállítható 10 drb	— .40	— .80
Reise de Calabre. Mint a neve mutatja, rendkívül nagy fürtü, nagy bogyóju, fehér édes szemű. Igen szép szőlő. Érik korán. Szállítható 10 drb ára	— ,60	1,20

Ezekon kívül vannak borszőlő fajok:

Kadarka, Mézesfehér, Kövidinka, Olaszrizling, Burgundi, Opportó, Mustosfehér ezre — — — — — 8 korona.

A megrendelés alkalmával az érték egynegyedét előlegül kerjük; és tisztán olvasható nevet, lakást és vasuti leadó állomást. — Nagyobb megrendelésnél árleengedés történik,

Vesszük jól csomagoltatnak: a csomagolásért mérsékelt díj számíthatik.

Csomor Kálmán.
szőlő nagybirtokos.

Hydraulikus sajtó

Arany érem
Szeged 1899.

Arany érem
Budapest 1899.

Arany érem
Pozsony 1902.

Hydrau-
likus
sajtóért.

szőlő- és gyümölcsmust sajtolására
a nagy üzem számára, 2 kitolható kosár
ral vagy 1 kosárral

Bor, gyümölcsbor és gyümölcsnedv
sajtókat

kézihajtásra
Herkulesnyomó-
szerkezettel
fa- vagy vastányérral

Gyümölcs és szőlő-örlőket, bogyózó-gépeket

Gyümölcs-aszaló-készülékeket
gyártanak és szállítanak jótállás mellett mint különlegessége; a legújabb szerkezetbe

MAYFARTH PH. és Trs., BÉCS, II/1

különlegességi gyár gyümöcsrtkesítési gépekben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. Megrendelések idejkorán kéretnek

100 darab elsőosztályu ripária-
portális megvételre kerestetik.

Bővebbet e lap szerkesztőségénél.